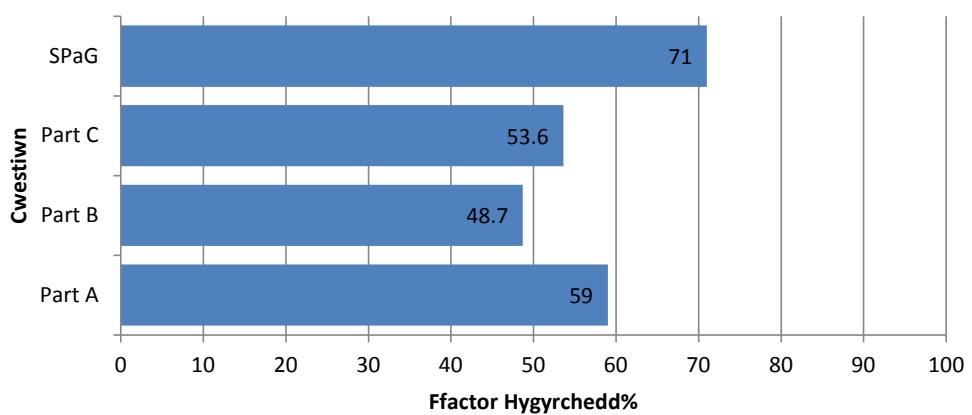

TGAU Daearyddiaeth B Uned 2 Adran B Uwch 4242-54

Perfformiad yr holl ymgeiswyr ar draws y cwestiynau

Teitl y cwestiwn	N	Sgôr gymedrig	GS	Marc uchaf	Ff H	Cynnig %
Rhan A	11866	13.6	3.6	23	59	100
Rhan B	11866	11.2	3.6	23	48.7	100
Rhan C	11866	7.5	2.3	14	53.6	100
SPaG	11866	2.8	0.8	4	71	100

TGAU Daearyddiaeth B Uned 2 Adran B Uwch 4242-54

Mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak yn ardal wledig hardd ac yn boblogaidd iawn â chymudwyr a thwristiaid.

Mae'r papur hwn yn gofyn i chi benderfynu a ddylai chwarela calchfaen gael caniatâd i barhau ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak pan fydd y caniatâd chwarela presennol yn dod i ben.

	Marciau
Rhan A: mae'n cyflwyno Parc Cenedlaethol Ardal y Peak.	23
Rhan B: mae'n archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.	23
Rhan C: mae'n gofyn i chi benderfynu a ddylai chwarela calchfaen gael caniatâd i barhau ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak pan fydd y caniatâd chwarela presennol yn dod i ben.	18
Cyfanswm marciau	64

Rhan A

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae Rhan A yn cyflwyno Parc Cenedlaethol Ardal y Peak.

(a) Astudiwch y map ar **dudalen 2** y **Ffolder Adnoddau** ar wahân.

(i) Disgrifiwch leoliad Parc Cenedlaethol Ardal y Peak. [3]

.....
.....
.....
.....
.....

(ii) Awgrymwch sut mae newidiadau mewn technoleg wedi cyfrannu at gynnydd mewn cymudwyr sy'n byw mewn ardaloedd gwledig fel Parc Cenedlaethol Ardal y Peak, yn y blynnyddoedd diwethaf. [2]

.....
.....
.....
.....

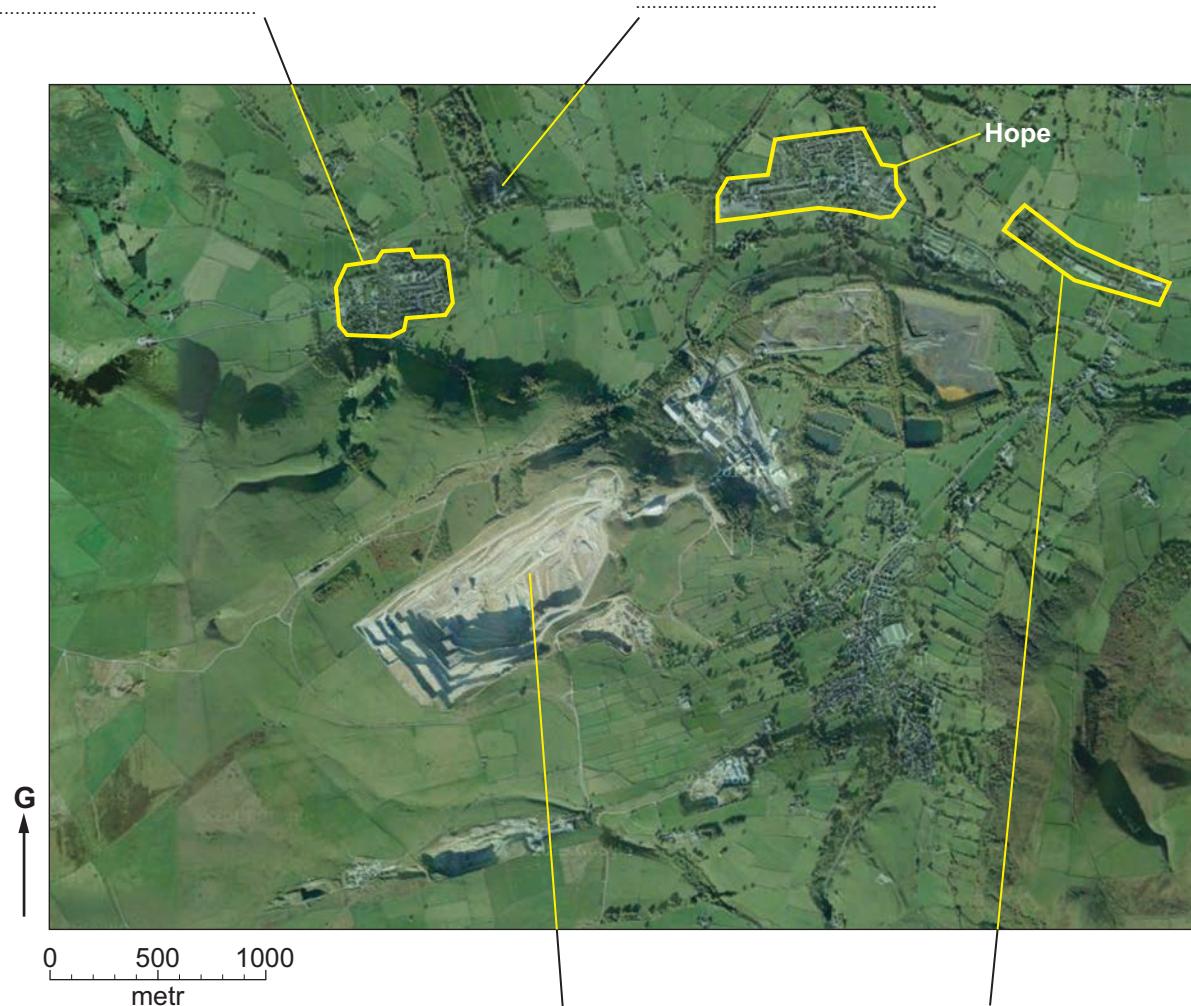

- (iii) Mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak wedi'i leoli yn ddelfrydol i ddenu ymwelwyr undydd. Defnyddiwch **ddau** ddarn o dystiolaeth map i gefnogi'r gosodiad hwn. [4]
- .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- (b) Astudiwch y rhanfap Arolwg Ordnans ar **dudalen 4 y Ffolder Adnoddau** ar wahân. Mae'n dangos pentref Castleton a Chwarel Hope, un o'r chwareli mwyaf ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak.

(i) Rhowch y cyfeirnod grid chwe ffigur ar gyfer pwynt **Q** ar y map. [1]

.....
(ii) Defnyddiwch y rhanfap Arolwg Ordnans i gwblhau'r labeli ar y ffotograff isod. [4]

- (iii) Awgrymwch **ddau** reswm pam mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak yn ardal boblogaidd i dwristiaid. Cefnogwch eich ateb gyda thystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans a'r ffotograff. [4]
- .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(c) Astudiwch y wybodaeth am gyflogaeth ar **dudalen 6 y Ffolder Adnoddau** ar wahân.

- (i) Pa ganran o gyflogaeth sydd mewn chwarela? [1]
- .....

- (ii) Mae newidiadau mewn strwythur cyflogaeth ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn debyg i'r rheiny ar draws y DU gyfan.
Eglurwch pam mae strwythur cyflogaeth yn y DU yn newid. [4]
- .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Diwedd Rhan A

Mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak yn ardal wledig hardd ac yn boblogaidd iawn â chymudwyr a thwristiaid.

Mae'r papur hwn yn gofyn i chi benderfynu a ddylai chwarela calchfaen gael caniatâd i barhau ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak pan fydd y caniatâd chwarela presennol yn dod i ben.

	Marciau
Rhan A: mae'n cyflwyno Parc Cenedlaethol Ardal y Peak.	23
Rhan B: mae'n archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.	23
Rhan C: mae'n gofyn i chi benderfynu a ddylai chwarela calchfaen gael caniatâd i barhau ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak pan fydd y caniatâd chwarela presennol yn dod i ben.	18
Cyfanswm marciau	64

Rhan A

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae **Rhan A** yn cyflwyno Parc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (a) Astudiwch y map ar **dudalen 2** y **Ffolder Adnoddau** ar wahân.

- (i) Disgrifiwch leoliad Parc Cenedlaethol Ardal y Peak. [3]

Maent uas i heoli ir de o
Shafed ac ir de awyrduno
Mancinion. Mae uno nghanol!
Lloegr ac yn tua 50 km o
Birmingham.

- (ii) Awgrymwch sut mae newidiadau mewn technoleg wedi cyfrannu at gynnydd mewn cymudwyr sy'n byw mewn ardaloedd gwledig fel Parc Cenedlaethol Ardal y Peak, yn y blynnyddoedd diwethaf. [2]

Gall natur cymru a gwaliau
gen ddyu a i'r coir osnadyw
Pobl unganillu cymroedd y gwath
o'r technoleg fel eraistio cael ei
denu a i'r cofer guneud y
gwath. Och ganmet.

- (iii) Mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak wedi'i leoli yn ddelfrydol i ddenu ymwelwyr undydd. Defnyddiwch ddau ddarn o dystiolaeth map i gefnogi'r gosodiad hwn. [4]

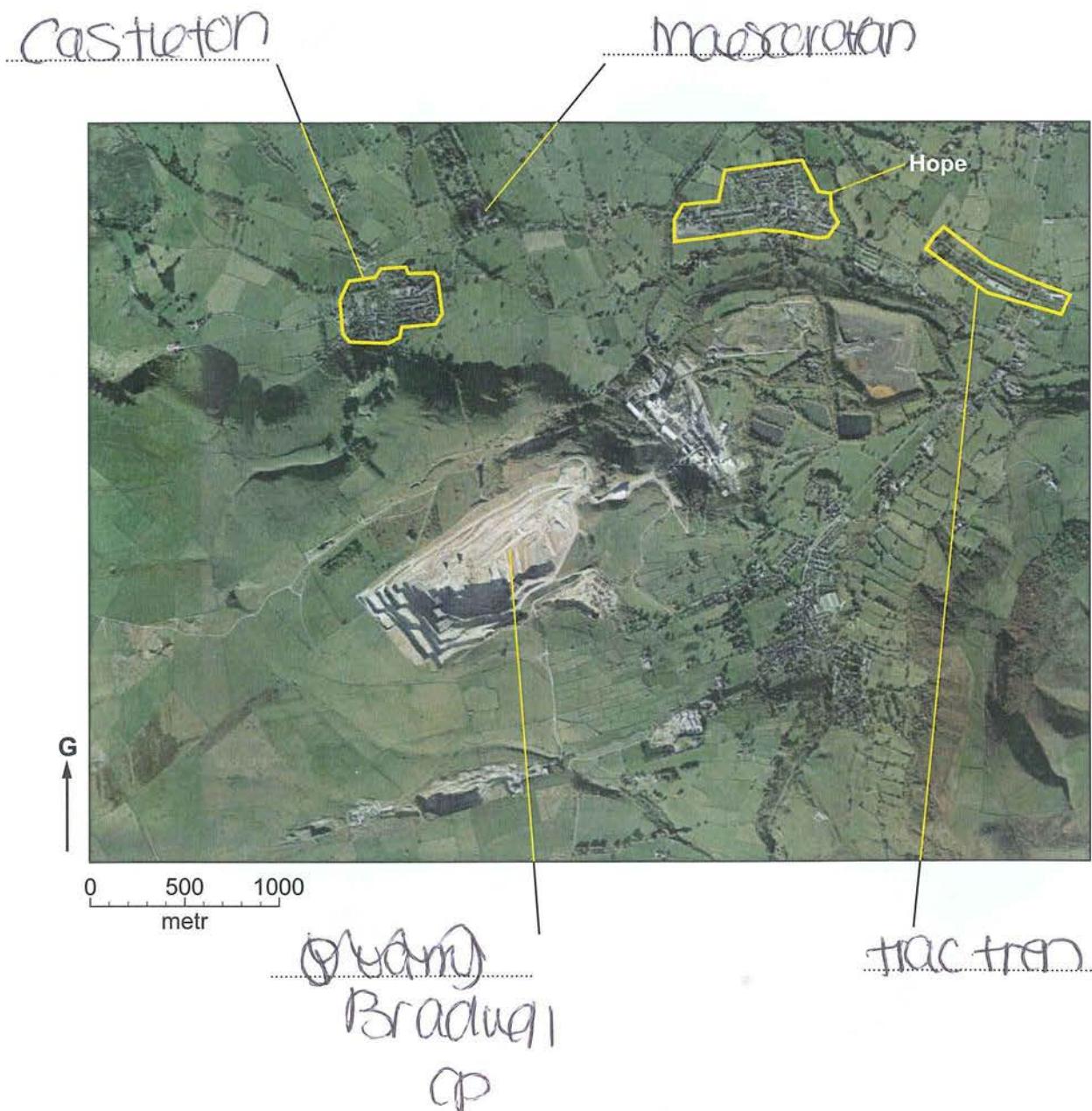
Maent wedi lleoli yn agos i dinasodd
faur fel Mancanion, Llundain a
Birmingham ac felly mae'r yn
hugyrch ar un adeg er mwyni
pobl caid dros om y dyddia
dethio canol. Helyd maent ch
hugyrch iaun gan ei fod uon ikeri
traffordiai yr MI ac yr MG
ac felly mae pobl yn gallu cyrraedd
yn mynd.

- (b) Astudiwch y rhanfap Arolwg Ordnans ar **dudalen 4 y Ffolder Adnoddau** ar wahân. Mae'n dangos pentref Castleton a Chwarel Hope, un o'r chwareli mwyaf ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (i) Rhowch y cyfeirnod grid chwe ffigur ar gyfer pwynt **Q** ar y map. [1]

165 816

- (ii) Defnyddiwch y rhanfap Arolwg Ordnans i gwblhau'r labeli ar y ffotograff isod. [4]

- (iii) Awgrymwch **ddau** reswm pam mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak yn ardal boblogaidd i dwristiaid. Cefnogwch eich ateb gyda thystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans a'r ffotograff. [4]

Chwylodd Maent yn agos at prif
feyrriad a meirffeyriad ac felly
maen hyaurchi pob i ei gymraedd.
Hofyni maeon agosi i auoro
maesiaid cwrwod ac felly ddi
aros amwyliau a imiadau'r parc
ac felly'n danu tunisiaid.

- (c) Astudiwch y wybodaeth am gyflogaeth ar **dudalen 6** y **Ffolder Adnoddau** ar wahân.

- (i) Pa ganran o gyflogaeth sydd mewn chwarela? [1]

80%.

- (ii) Mae newidiadau mewn strwythur cyflogaeth ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn debyg i'r rheiny ar draws y DU gyfan.
Eglurwch pam mae strwythur cyflogaeth yn y DU yn newid. [4]

Chwylodd iawn i ddechrau gweilia
mae mynyo macmeladion yn
agwyliau sylblyn awaith a gynnw
llai rhwng y sector amgylchedd a cyrhaedd
a eu hysbys y sector trydysybi
Mae hun yn awdurdin at gynwys
alw mynyd am pob mediws eo
doethronien a ethrauon lle
ffermeyr.

Diwedd Rhan A

23

Mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak yn ardal wledig hardd ac yn boblogaidd iawn â chymudwyr a thwristiaid.

Mae'r papur hwn yn gofyn i chi benderfynu a ddylai chwarela calchfaen gael caniatâd i barhau ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak pan fydd y caniatâd chwarela presennol yn dod i ben.

Marciau

Rhan A: mae'n cyflwyno Parc Cenedlaethol Ardal y Peak. 23

Rhan B: mae'n archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak. 23

Rhan C: mae'n gofyn i chi benderfynu a ddylai chwarela calchfaen gael caniatâd i barhau ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak pan fydd y caniatâd chwarela presennol yn dod i ben. 18

Cyfanswm marciau 64

Rhan A

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae **Rhan A** yn cyflwyno Parc Cenedlaethol Ardal y Peak.

(a) Astudiwch y map ar **dudalen 2** y **Ffolder Adnoddau** ar wahân.

(i) Disgrifiwch leoliad Parc Cenedlaethol Ardal y Peak. [3]

Maent uod i llooli i'r de o
Sheffiled ac i'r de ddyrun o
Mancinion. Mae (yn) nghanol!
Lloegr ac yn tua 50 km o
Birmingham.

(ii) Awgrymwch sut mae newidiadau mewn technoleg wedi cyfrannu at gynnydd mewn cymudwyr sy'n byw mewn ardaloedd gwledig fel Parc Cenedlaethol Ardal y Peak, yn y blynnyddoedd diwethaf. [2]

Gall natur cymudo cr gwyltio
gen dethyaol o'r osnadluw
pobl i galu cymroedd y gwyltio
o'r technoleg fel ebostio cael ei
denu i'r gwylio o'r gwylio
gwyltio. Och genedig.

- (iii) Mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak wedi'i leoli yn ddelfrydol i ddenu ymwelwyr undydd. Defnyddiwch ddau ddarn o dystiolaeth map i gefnogi'r gosodiad hwn. [4]

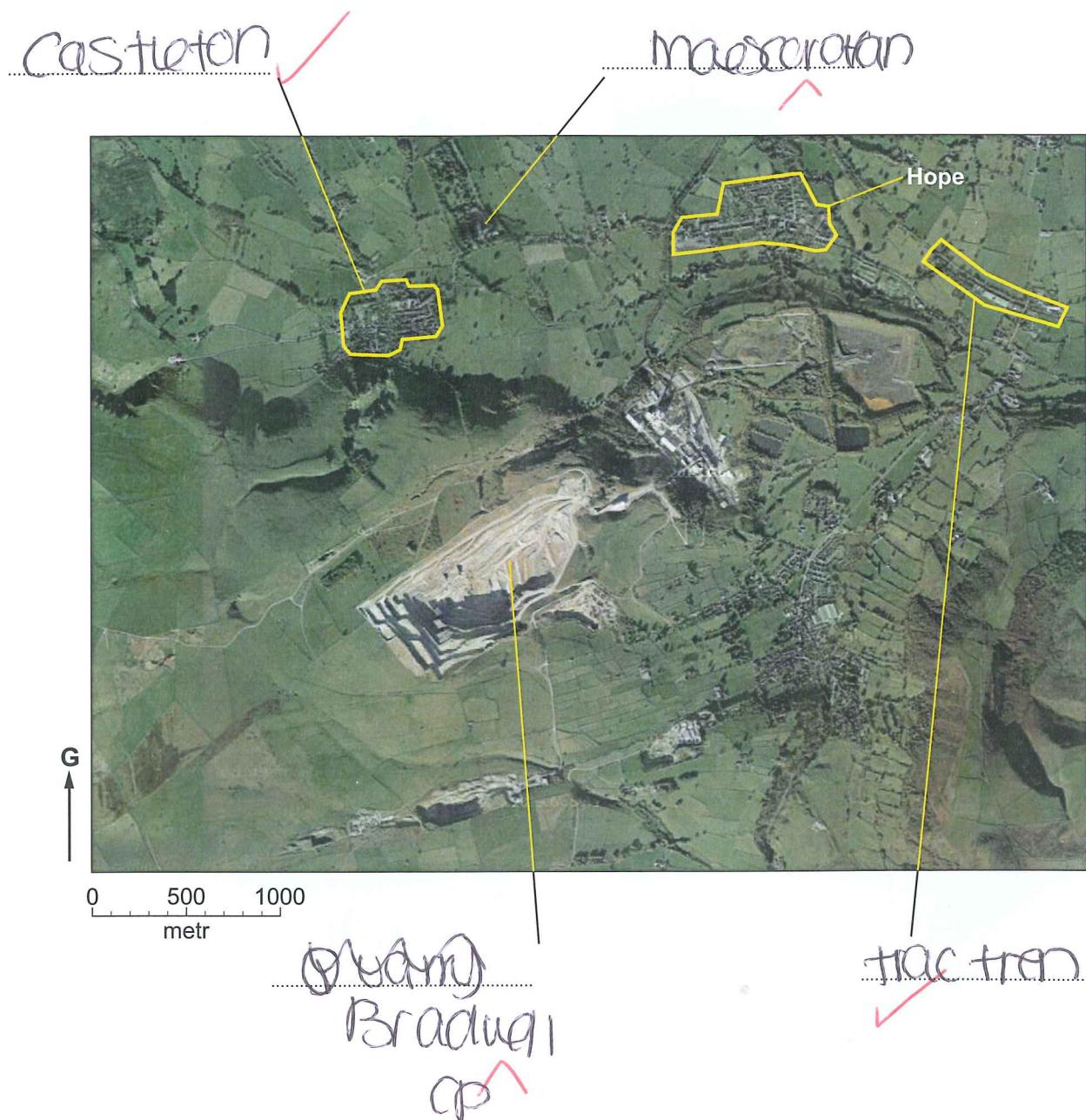
Maent wedi lleoli yn agos i dinasodd
Ffur feith Mancanion, Llundain a
Birmingham^{newydd} ac eilly maent yn
 hugyrch ar un adeg er mwyni
 pobl caid gros om y dylid a
 defnio gennet. Helyd maent ch
~~di ariannu~~ ^{hugyrch iaun gan ei fod uon i keru i}
~~traffu'r ddol yr Mi ac yr M6~~
 ac eilly mae pobl un ddeiliu cyrraedd
 yn mynd ^{newydd}

- (b) Astudiwch y rhanfap Arolwg Ordnans ar **dudalen 4** y Ffolder Adnoddau ar wahân. Mae'n dangos pentref Castleton a Chwarel Hope, un o'r chwareli mwyaf ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (i) Rhowch y cyfeirnod grid chwe ffigur ar gyfer pwynt **Q** ar y map. [1]

16S 816

- (ii) Defnyddiwr y rhanfap Arolwg Ordnans i gwblhau'r labeli ar y ffotograff isod. [4]

- (iii) Awgrymwch **ddau** reswm pam mae Parc Cenedlaethol Ardal y Peak yn ardal boblogaidd i dwristiaid. Cefnogwch eich ateb gyda thystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans a'r ffotograff. [4]

Chwylodd Maent yn agos at prif
feyrfa a meirffeyrfa ar felly
maen hyaurchi pob i ei gymraodd.
Hofyni maeon agos i lawero
maes ymddygiad ^{map} ac felly gali
ar os amwyliau a imwyliau'r parc
ac felly yn danu tunisiaid.

- (c) Astudiwch y wybodaeth am gyflogaeth ar **dudalen 6** y **Ffolder Adnoddau** ar wahân.

- (i) Pa ganran o gyflogaeth sydd mewn chwarela? [1]

80%.

8.

- (ii) Mae newidiadau mewn strwythur cyflogaeth ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn debyg i'r rheiny ar draws y DU gyfan. Eglurwch pam mae strwythur cyflogaeth yn y DU yn newid. [4]

Chwylodd (i) i dechnoleg guolia
mae mwy o macmeladrion yn
agwya'r pobl yn anwain a gynnw
llai o'r y sector amwyliau a cyrhaedd
a eu hysbectri y sector trydysol.
Mae hun yn anwain at y gynwys
o'u mwy am pob mediws eo
doethionken a athrauon yn lle
fennsylwr.

12

23

Diwedd Rhan A

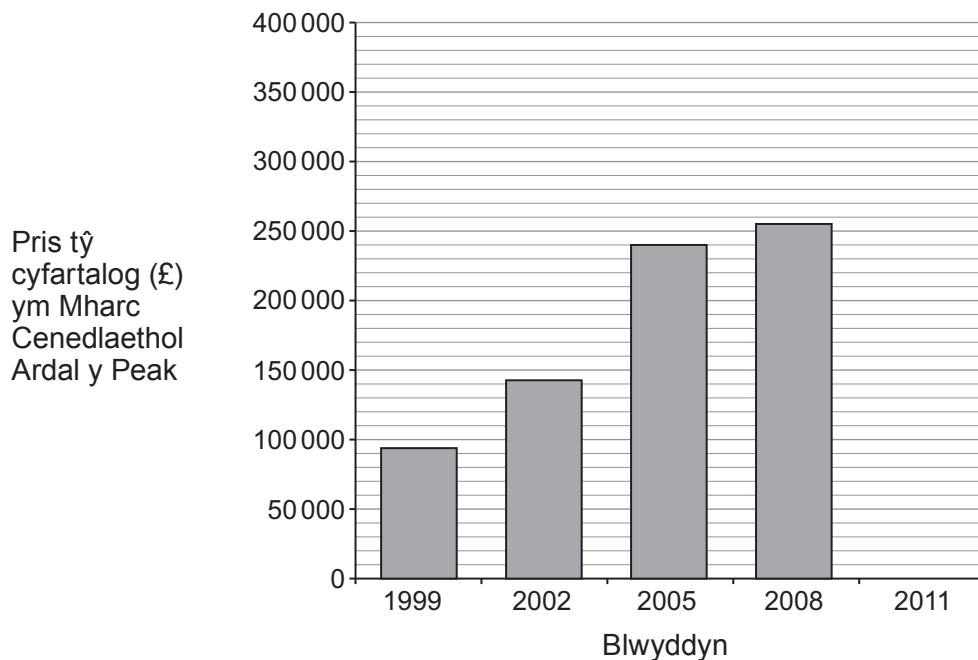
Rhan B

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae Rhan B yn archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (a) (i) Cwblhewch y graff isod i ddangos y pris tŷ cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar gyfer 2011 gan ddefnyddio'r data isod. [1]

Pris tŷ cyfartalog yn 2011 = £300 000

- (ii) Disgrifiwch effeithiau **negyddol** posibl o'r newid mewn prisiau tai ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar bobl leol. [4]
- .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- (iii) Mae tua hanner yr oedolion sy'n byw ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn teithio i waith y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

Disgrifiwch y **buddion** posibl y gallai cymudwyr ddod â nhw i fywyd pentref yn y Parc Cenedlaethol. [4]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- (b) Astudiwch **dudalen 7 y Ffolder Adnoddau** ar wahân.

Eglurwch sut mae **dau** o'r grwpiau canlynol o bobl yn gallu cael budd o gynhyrchu calchfaen. [4]

deiliad tŷ

ffermwr

perchenog car

adeiladwr

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- (c) Mae chwarela yn gadael tyllau mawr yn y ddaear. Mae ffrwydro (*blasting*) y calchfaen a'i gludo i ffwrdd o'r ardal yn gallu achosi i bentrefi ac ochrau ffyrdd gael eu gorchuddio mewn haen o lwcw llwyd.

Astudiwch y tabl ar **dudalen 8 y Ffolder Adnoddau** ar wahân.

- (i) Dewiswch **ddau** o'r busnesau ac eglurwch pam gall pob un ddioddef o ganlyniad i chwarela. [4]

Busnes 1:

.....
 .....
 .....
 .....

Busnes 2:

.....
 .....
 .....
 .....

- (ii) Astudiwch y ffotograffau ar **dudalen 9 y Ffolder Adnoddau** ar wahân. Eglurwch pam gall newid y ffordd mae chwarel segur yn cael ei defnyddio gael effeithiau cadarnhaol a hefyd effeithiau negyddol ar bobl leol. Defnyddiwch dystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans yn eich ateb. [6]

.....
 .....
 .....
 .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....
 .....
 .....
 .....

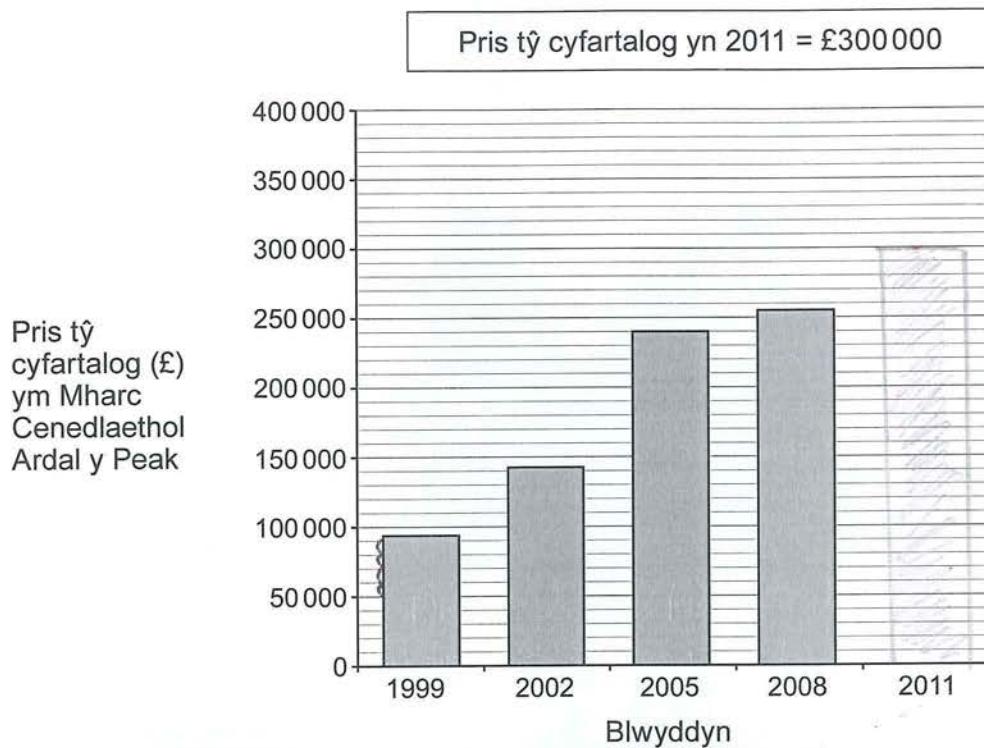
.....
 .....
 .....
 .....

Rhan B

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae **Rhan B** yn archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (a) (i) Cwblhewch y graff isod i ddangos y pris tŷ cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar gyfer 2011 gan ddefnyddio'r data isod. [1]

- (ii) Disgrifiwch effeithiau **negyddol** posibl o'r newid mewn prisiau tai ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar bobl leol. [4]

Iuthnir prisau tai cynyddu o £90,000 i £300,000 o'r adda a ten i 2011 mae'n rhwng gwyau bydd maled i'r pobl sumed gan nad yw'n yn gallu i ffwrddio pris y tŷ. Bydd hyn yn gwyau i llo'i o pobl ac felly bydd llo'i incum gan pob ymestyn. Yn y gwasos i leol, hofyd bydd cro goed i leol un galiu ei amgylchynu a bydd plantol bydd yn gorffod canolaur.

- (iii) Mae tua hanner yr oedolion sy'n byw ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn teithio i waith y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

Disgrifiwch y buddion posibl y gallai cymudwyr ddod â nhw i fywyd pentref yn y Parc Cenedlaethol. [4]

With i bobl cymdu a i'r gwaith gall
bywya y pentref fod rhwng fwy
bu iog ac efall y byd bobl yn
telmlor yn myn ddiogsei a o'n
hawasach ac efall y byd ei answaidd
bella ym mai. Hefyd ryd a
cymduur yn doda fwy a cinio'r
busnesau newydd ac efall y byd chennill
fwyol mawr.

(b) Astudiwch dudalen 7 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

Eglurwch sut mae dau o'r grwpiau canlynol o bobl yn gallu cael budd o gynhyrchu calchfaen.

deiliad tŷ

ffermwyr

perchennog car

adeiladwr

Belliod tu - byd a calchfaen yn
cael ei adnewyddio er mwyn creu
smot, cameg addaolu, siabau
palient ac efall y maen angenmaidiol ar
gyfer addaolu tar.
Hefyd i adeiladur newydd ni tydd rhwng
gelli addaolu a neb y danyddio
calchfaen gan ei fedch cael ei
adnewyddio notiau ar gyfer coroniad
a Theis.

Gen fod calchfaen yn cael ei cynhyrchu
urddai maen lleihau dr anian dr
gyfer ei
meiniadau dr efall y maen.

- (c) Mae chwarela yn gadael tyllau mawr yn y ddaear. Mae ffrwydro (*blasting*) y calchfaen a'i gludo i ffwrdd o'r ardal yn gallu achosi i bentrefi ac ochrau ffyrdd gael eu gorchuddio mewn haen o lwcw llwyd.

Astudiwch y tabl ar dudalen 8 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

- (i) Dewiswch **ddau** o'r busnesau ac eglurwch pam gall pob un ddioddef o ganlyniad i chwarela. [4]

Busnes 1:

amadhybaliadn- gan fod llwch yn cael ei chwylhui ni fydd y fermyr yn gallu tyfu ongylau a felu
kendoch collu anian a llai o inau

Busnes 2:

Cwestai + thai bwyta- gan fod y llwch yn cael ei chwylhui ar y chydau bydd prisiau hysbys ac felu ni fydd y thai bwyta ch ddim yn iawn adeg oblyd eraill ac felu buddi wrth o cwsmoniaid a ddatblymu

Astudiwch y fforeograffau ar dudalen 9 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

Eglurwch pam gall newid y ffordd mae chwarel segur yn cael ei defnyddio gael effeithiau cadarnhaol a hefyd effeithiau negyddol ar bobl leol. Defnyddiwr dystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans yn eich ateb. [6]

wrth naud y ffordd mae chwarel

Segur un cael ei ddatyddio'n grall

cael effaith positif ar y pobl lleol gan

bwyd mynyd o guethgaroddau ganddynnti

unwaith eo Beicio mynyd + llud gym matri¹⁷⁸⁰

Hawl gall pobl unwaith a llun pwyso

ac felu bygdol ei orsawd bwyd yn

gwella gof bwyd mae o cyflwrsterau i

mynyd o pobl ymlacio. Pr y llaw arall gall

beicio mynyd + safle carbotenu bod

un effaith negyddol dr y pobl / leol

cymdeithasol gan fydd ym endur pŵdol ac yn ei

unheula gan

ted pobl un ddiwbwlwr

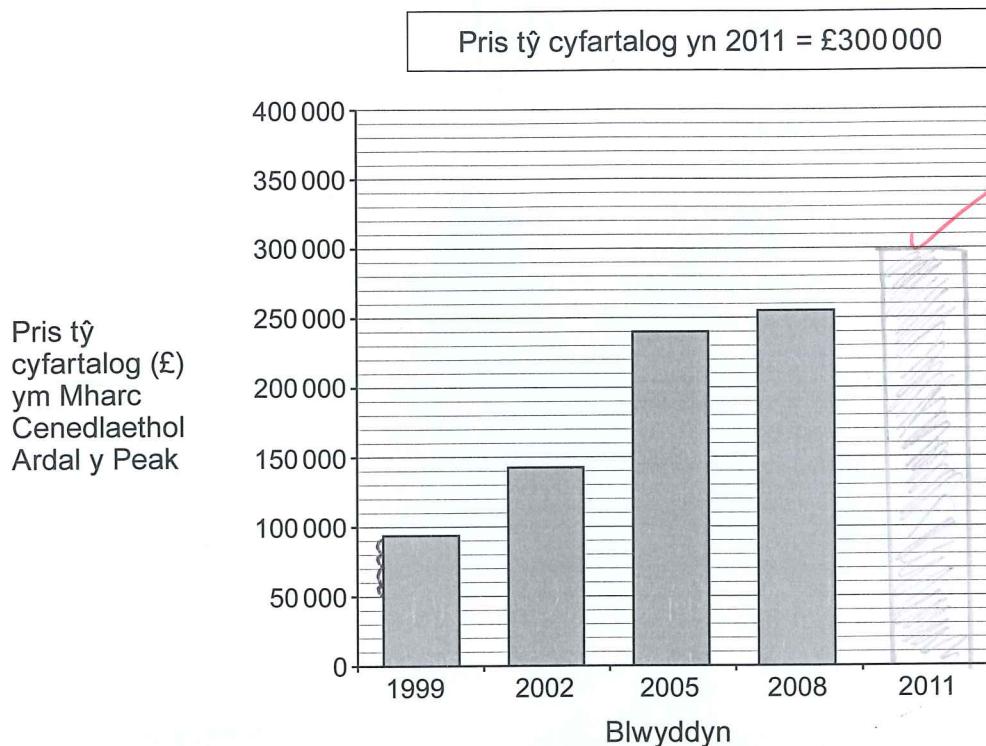
(b) WJEC CBAC Cyf.

Rhan B

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae Rhan B yn archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (a) (i) Cwblhewch y graff isod i ddangos y pris tŷ cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar gyfer 2011 gan ddefnyddio'r data isod. [1]

- (ii) Disgrifiwch effeithiau **negyddol** posibl o'r newid mewn prisiau tai ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar bobl leol. [4]

Wytwn i'r prisau tai cynyddu o £90,000 i £300,000 o'r giliau a ten i 2011 mae'n rhwng gwyau bydd mald i'r pobl sumedig gen niau gwybodaeth a phryd tŷ. Bydd hyn yn gwyau llai o pobl ac fel y bydd llai o incym gen pob ymestwyd. Yn y busrasco lleol, hofyd bydd y gwyddonleol un gallu ei alw'n grëu'n goedenol plantol bydd yn gorffen cau lloer-

- (iii) Mae tua hanner yr oedolion sy'n byw ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn teithio i waith y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

Disgrifiwch y buddion posibl y gallai cymudwyr ddod â nhw i fywyd pentref yn y Parc Cenedlaethol. [4]

*with i pobl cymdu a i'r gwaith gall
 byuya y pentref fod yn fwy
 belllog ac fel y byyd pobl yn
 heimloch myn ddiogel ac yn
 hysbysach ac fel y byyd ei answydd
 bellyd yn ddiol. Hefyd bydd
 cymduur yn dod o fwy a cinio'r
 busnesau newydd ac fel y bydd chennill
 fwyol iawn.*

- (b) Astudiwch dudalen 7 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

Eglurwch sut mae **dau** o'r grwpiau canlynol o bobl yn gallu cael budd o gynhyrchu calchfaen.

deiliad tŷ

ffermwyr

perchenog car

adeiladwr

*Beiliad tu - byiad calchfaen yn
 cael ei adnhyddio er mwyn creu
 smot, cameg addaaru, siabidi
 paliment ac fel y byn angenmaid i ar
 gyfer addaaru tar.
 Hefyd i adeiladur newydd ni tydd yn
 gallu addaaru tŷ neb y ddyuddo
 calchfaen gan ei fod yn cael ei
 defnyddio nolai ar gyfer coramia
 a Theris.
 Gen fod calchfaen yn cael ei cynhyrhu'n
 craddi maen i leihau dr anian ar
 gyfer ei meunenio dr fel y bynno.*

- (c) Mae chwarela yn gadael tyllau mawr yn y ddaear. Mae ffrwydro (*blasting*) y calchfaen a'i gludo i ffwrdd o'r ardal yn gallu achosi i bentrefi ac ochrau ffyrdd gael eu gorchuddio mewn haen o lwcw llwyd.

Astudiwch y tabl ar dudalen 8 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

- (i) Dewiswch **ddau** o'r busnesau ac eglurwch pam gall pob un ddioddef o ganlyniad i chwarela.

Busnes 1:

amach y baliadn - gan fod y lwcw yn cael ei chwylfni ni fydd y fermyr yn gallu tyfu ongylau a felu + teudan colli arian a llai o inciuniaid

Busnes 2:

Cwestai + thai blyta - gan fod y lwcw yn cael ei anwynnu ar y chyddau bydd prisiau hyn ac felu ni fydd y thai blytach domhn yn ymddygo'n ddilys tra ac felu buddiann o cwsmoniaid a dailiwm

Astudiwch y fforeograffau ar dudalen 9 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

Eglurwch pam gall newid y ffordd mae chwarel segur yn cael ei defnyddio gael effeithiau cadarnhaol a hefyd effeithiau negyddol ar bobl leol. Defnyddiwr dystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans yn eich ateb.

[6]

3

Wrth naud y ffordd mae chwarel

Segur un cael ei ddatyridig gan

cael effaith positif ar y pobl lleol gan

bydd mynyo o gweithgareddau gandlynnti

uneda eo. Beicio mynynt i law gym mae'r

helyd gall pobl rhwng a i i'n parhau

ac felu bygdol ei answadl bywyd yn

gweiliaeth a bydd mae o cyflwrsterau i

myny o pobl pobl ymlacio. Pr y llaw arall gall

ac felu bydd y safle carafonau nod

un effaith negyddol dr y pobl i leoli

cymdeithasol gan fydd yn enyddur pried ac yn ei

unheula gan

ted pobl un ddiwedd bairc.

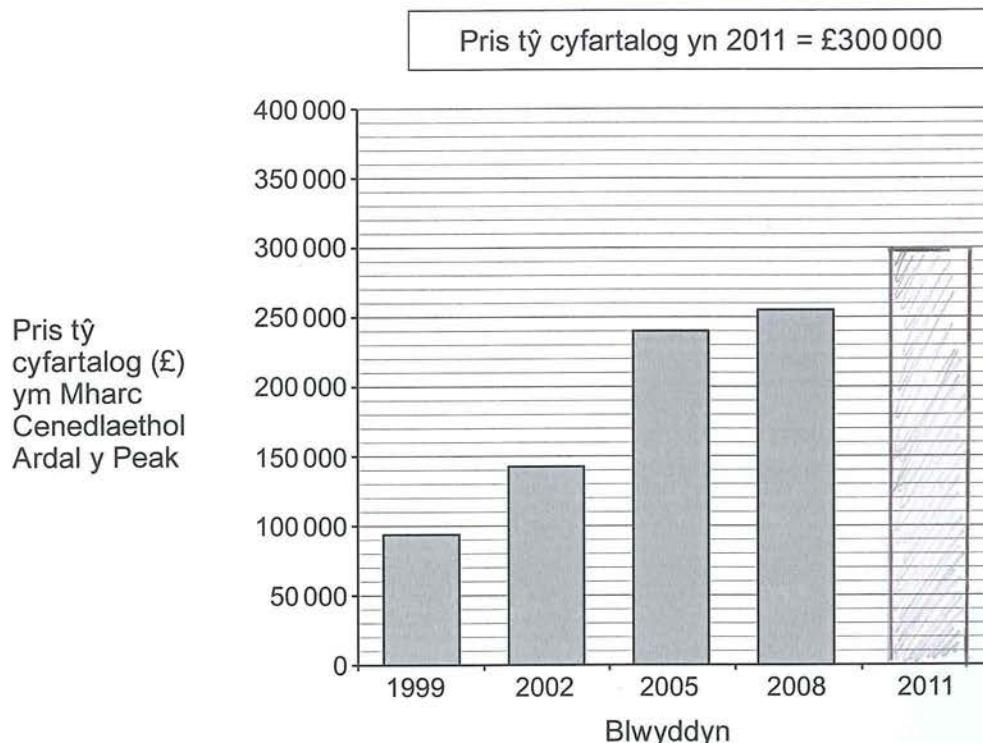
ordal am gweithgareddau bywyd.

Rhan B

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae Rhan B yn archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (a) (i) Cwblhewch y graff isod i ddangos y pris tŷ cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar gyfer 2011 gan ddefnyddio'r data isod. [1]

- (ii) Disgrifiwch effeithiau **negyddol** posibl o'r newid mewn prisiau tai ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar bobl leol. [4]

Mae'r prisiau tai yn cynyddu gan fed yn 2011. Mae'n £300 000 ar y cyfartalog am pmwd y tŷ. Efallai o bwrw y hyd. Mai o pobol yn gallu fforddio'n prynnw fel efo pos mas uchel. Fel y 25% o pobol llawn o pobol yng Nghymru a'r ardaloedd fel yma. Roedd y gwasanaethau a'r gwasanaethau eraill a'u hysbrydion yn ymddygiad yng Nghymru. Fel yma, roedd y gwasanaethau eraill a'u hysbrydion yn ymddygiad yng Nghymru. Mae'r leiniosi drist a'f fel yma'n cael effaith ar ymddygiad y gwasanaethau eraill a'u hysbrydion.

- (iii) Mae tua hanner yr oedolion sy'n byw ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn teithio i waith y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

benefits
Disgrifiwch y **buddion** posibl y gallai cymudwyr ddod â nhw i fywyd pentref yn y Parc Cenedlaethol. [4]

Gall y pentref ddatblygu a cherwydd os fydd yr oedolion
ep sunyddi dda. I ydol yna fwy a amser i gwrando yn y
gymuned fel y gallwn ddatblygu a chweli petrau
ardd hanlder
ddar a newydd e.e. siopau llif. New yng Nghymru daf a
gymuned ati ginydd a fel y bydd yr creu amgylch
hafos a posibl i'r ardal gan fydd fwy a bwriadus a
fynydd yn yr ardal.

- (b) Astudiwch dudalen 7 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

Eglurwch sut mae dau o'r grwpiau canlynol o bobl yn gallu cael budd o gynhyrchu calchfaen. [4]

deiliad tŷ

ffermwyr

perchennog car

adeiladwr

Adeiladwr: gall adeiladwr cael budd o'r enghreifftiadau gan
 fod yna fwy a nhysyddau esnewynt adeiladu. Neu
slabiau seient neu hyd yn oed adeiladu bedydd newydd
 neu seient. Neu creu tai newydd gan ddefnyddio'r carreg addurnol
 perchennog car: fydd yna bedydd newydd ac falle yn gwell
 safon fel y gall byr orwain at bedydd well o fwy mygyrch
 fel y bydd byr yr adeilad ar gyfrifiadur yr perthnasol gan fod
 y golyg trafeidiol llawer well a diddorol

- (c) Mae chwarela yn gadael tyllau mawr yn y ddaear. Mae ffrwydro (*blasting*) y calchfaen a'i gludo i ffwrdd o'r ardal yn gallu achosi i bentrefi ac ochrau ffyrdd gael eu gorchuddio mewn haen o lwc'h llwyd.

Astudiwch y tabl ar dudalen 8 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

- (i) Dewiswch **ddau** o'r busnesau ac eglurwch pam gall pob un dioddef o ganlyniad i chwarela. [4]

Busnes 1:

Gwariant gall gwariant dioddef dwymyd gall y llwch fynd ar ffenestr y car / bws / losi ac yn gallu bod yn perpnu iawn i'r weld newydd yn sed yn gallu mynd i'n car trwy "air vent" ac yn gallu cael effeithiwr ar pobol.

Busnes 2:

Amaethyddiaeth gall amathyddiaeth carol ei ddoddef gan fod y llwch llwys mynd i'n carol ar effeithiau ar ffonytholdeb y pirtschafti gall hyn arwain at methodes cymdein yr ymddyf yr adeilant sydd efo alini ar cynrych.

- (ii) Astudiwch y ffotograffau ar dudalen 9 y Ffolder Adnoddau ar wahân.
Eglurwch pam gall newid y ffordd mae chwarel segur yn cael ei defnyddio gael effeithiau cadarnhaol a hefyd effeithiau negyddol ar bobl leol. Defnyddiwch dystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans yn eich ateb. [6]

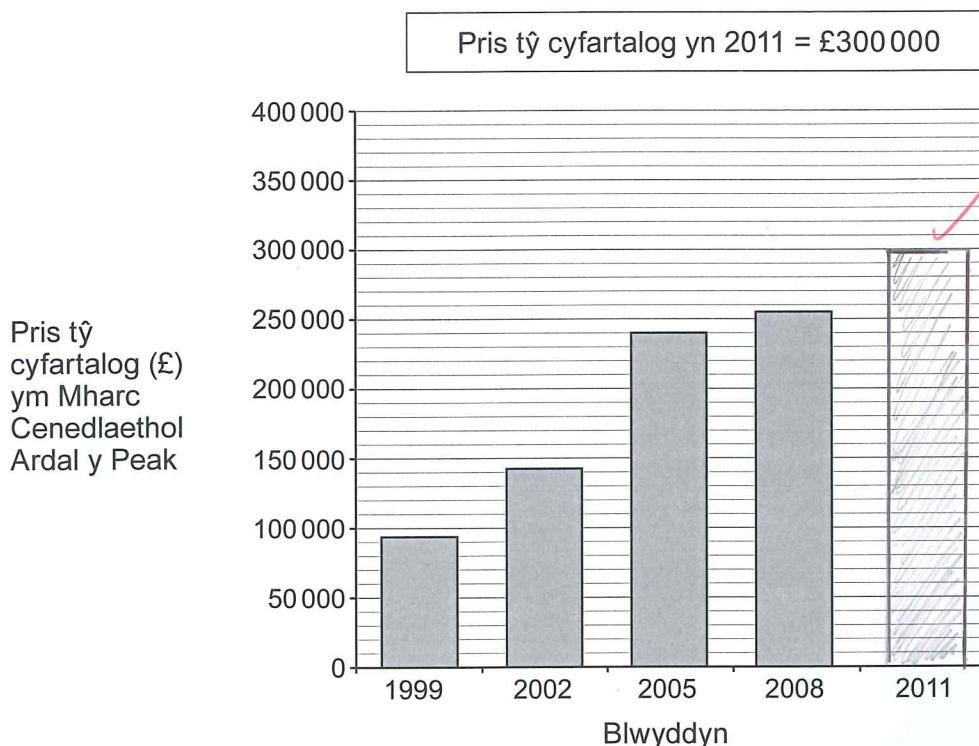
Gall cael effaith cadarnhaol dwymyd gall safle carafanau ded a pobol a fu'n uchel ar ei gilydd sydd yn ddefnyddio'r ymddyf ymddyf ar y safle. Mae'r ymddyf yn ymddyf gall bresi mynydd fel ymddyf cadarnhaol gan iddi ymddyf ddefnyddio tanwydd flossi i lynnig bell fel ymddyf ymddyf i'r safle effaith ar mynydd oer ac hefyd gall hyn aribed i brifysg i ffordd mynydd a ymddyf ddefnyddio'r ymddyf fel a cadarnhaol iddynt rhwng gwerw yn ei amser mynydd. Un peth negyddol wrth hyn yw ymddyf, gall hyn arwain at nifer ymddyf ymddyf i'r ardal hirion ac fel ymddyf effaith ar y hyd ran wrth o'r gumpas ar effaith o'r "food chain" wrth anffurfiaid.

Rhan B

Dylech chi dreulio tua 30 munud ar y rhan hon.

Mae Rhan B yn archwilio effeithiau cymudo a chwarela ar Barc Cenedlaethol Ardal y Peak.

- (a) (i) Cwblhewch y graff isod i ddangos y pris tŷ cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar gyfer 2011 gan ddefnyddio'r data isod. [1]

- (ii) Disgrifiwch effeithiau **negyddol** posibl o'r newid mewn prisiau tai ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak ar bobl leol. [4]

Mae'r prisiau tai yn cynyddo genned fed yn 2011. Mae'n £300 000 ar y cyfartalog am pmwd i y Efailion Clyn ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak. Mae'n pobol yn gallu fforddio pmwd fel yma pris mor uchel. Fel yma os bydd mai'n pobol yn bynni yn yr ardal fel y bydd pobol ymbyndi cynniedd yr gwaithau fel y bydd teimlo fwy unig yn yr ardal sydd yn gweithio gwerth i'r pobol. Mae'r teimlo drist ar fel y bydd cael effaith ar y gwaithau hynnyd gan bydd yr ardal leaw ac yn drist.

- (iii) Mae tua hanner yr oedolion sy'n byw ym Mharc Cenedlaethol Ardal y Peak yn teithio i waith y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

Disgrifiwch y buddion posibl y gallai cymudwyr ddod â nhw i fywyd pentref yn y Parc Cenedlaethol. [4]

Gall y pentref ddatblygu a cherwydd os fydd yr weddolia
ep sunyddi (datblygu a cerwydd os fydd yr arianniaid i gwrando yn y
gymuned Meirionnydd (gallwn ddatblygu a chwes pentref
ardd hanedd) a menydd e.e. siopau lleisiad neu hysbys yn gallu ddatblygu
gymuned ati glynnydd ac felog bydd yr arianniaid a
hysbys a posibl i'r ardal gan fydd fyngyl a
fymyd yn yr ardal.

- (b) Astudiwch dudalen 7 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

Eglurwch sut mae dau o'r grwpiau canlynol o bobl yn gallu cael budd o gynhyrchu calchfaen. [4]

deiliad tŷ

ffermwyr

perchennog car

adeiladwr

Adeiladwr: gall adeiladwr cael budd o'r enghreifftiau calchfaen gan
fod yna fwy a nhysyddau es newydd aderledu a pherfodaethau
slatianau seient. Newydd ym bed aderledu bedydd newydd.
Hir seient, neu creu tai newydd gan ddefnyddio'r carreg addurnol
perchennog car: fydd yna bedydd newydd ac falle yn gwell
safle felog gall yn orwain at bedydd newydd. Hefyd ymgyrch
felog fydd hyn yn dda ar gyfer pentref ym perthnasol car gan fod
y galei trwmiau llawer well a diddor.

- (c) Mae chwarela yn gadael tyllau mawr yn y ddear. Mae ffrwydro (*blasting*) y calchfaen a'i gludo i ffwrdd o'r ardal yn gallu achosi i bentrefi ac ochrau ffyrdd gael eu gorchuddio mewn haen o lwc'h llwyd.

Astudiwch y tabl ar dudalen 8 y Ffolder Adnoddau ar wahân.

- (i) Dewiswch **ddau** o'r busnesau ac eglurwch pam gall pob un dioddef o ganlyniad i chwarela. [4]

Busnes 1:

Llochart Gall (student didoddef) drennyd gall y llochart ffordd ar ffenest y car / bws / losi ac yn gallu bod yn perpws iawn i'n weld new hyd yn sed yn gallu mynd i'r car trwy "air vent" ac yn gallu cael effeithiwr air pold.

Busnes 2:

Amaethyddiaeth (student didoddef) amaethyddiaeth carol ei ddioddef gan fod y llochart llusg mynd i'r pold ac effeithiau ar ffonythiadau y pold efalli gall hyn arwain at methad snyddau yn y llochart adleoli sylwol wrth y cynrychiol.

- (ii) Astudiwch y ffotograffau ar dudalen 9 y Ffolder Adnoddau ar wahân. Eglurwch pam gall newid y ffordd mae chwarel segur yn cael ei defnyddio gael effeithiau cadarnhaol a hefyd effeithiau negyddol ar bobl leol. Defnyddiwch dystiolaeth o'r map Arolwg Ordnans yn eich ateb. [6]

Gall cael effaith cadarnhaol oherwydd gall safle carafanau ded a pold a fu lluedol at ei gilydd sydd yn ddefnyddio'r tir yna effaithiwr ac yn rhegymedol o'r safle. Mae hyn yn ymestyn yng Nghymru gall bicio mynydd fel yn peti codarnhaol gan iddynt ymddyddio tanwyd lloessi i lynnig beic felly na hyn yng ncael effaith ar mynyddoedd ac hefyd gall hyn aribed i brifysg i ffordd mynd ari ymyllededd. Mae'r hyn yn ymddyddio a cael effaith ar y safle o'r safle i'w gynnwys fel ym ei amser mynd. Un peti negyddol yw'r llyn ymestyn, gall hyn arwain at nifer o ymddyddiadau a safle mewnol ac fel y safle effaithiwr ar y safle o'r safle i'w gynnwys fel ym effaithiwr ar y "food chain" yr anifeiliaid.

15